

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv

Til samtlige departementer og
Statsministerens kontor

Nr.	Vår ref	Dato
R-109/2005	04/3156 JNH	23.09.2005

Behandling av kalkulasjonsrente, risiko, kalkulasjonspriser og skattekostnad i samfunnsøkonomiske analyser

1. Innledning

Dette rundskrivet gir retningslinjer for behandling av kalkulasjonsrente, risiko, kalkulasjonspriser og skattekostnader i økonomiske utredninger av statlige tiltak. Den praktiske gjennomføringen av disse retningslinjene er beskrevet i *Veileder i samfunnsøkonomiske analyser* (Finansdepartementet, 2005). Retningslinjene skal benyttes i nytte-kostnadsanalyser, kostnadseffektivitetsanalyser, kostnads-virkningsanalyser og utredninger av økonomiske konsekvenser i henhold til utredningsinstruksen.

Dette rundskrive erstatter rundskriv R-14/99 *Behandling av diskonteringsrente, risiko, kalkulasjonspriser og skattekostnad i samfunnsøkonomiske analyser*.

Rundskrivet er tilgjengelig på Finansdepartementets nettsider under www.finans.dep.no.

2. Kalkulasjonsrente og risiko

For å kunne sammenlikne og summere nytte- og kostnadsvirkninger som oppstår på ulike tidspunkt, er det behov for en kalkulasjonsrente.

Kalkulasjonsrenten for statlige prosjekter bør ta utgangspunkt i en risikofri kalkulasjonsrente og et risikotillegg. Alternativt kan risiko håndteres ved å justere ned kontantstrømmen ved bruk av sikkerhetsekvivalenter.

Den risikofrie kalkulasjonsrenten fastsettes som en langsiktig risikofri realrente før skatt. På dette grunnlaget settes størrelsen på den risikofrie kalkulasjonsrenten til 2 pst. pr. år. Finansdepartementet vil oppdatere den risikofrie kalkulasjonsrenten over tid for å fange opp langsiktige endringer i rentenivået.

For mindre, enkeltstående prosjekter benyttes risikotillegg som vist i tabellen under dersom det ikke utføres særskilte analyser. Det tas utgangspunkt i et normalavkastningskrav som i rimelig grad passer for en stor gruppe av offentlige tiltak.

Prosjekttype	Risikotillegg	Kalkulasjonsrente
Normalt offentlig tiltak	2 pst.	4 pst.
Offentlig forretningsdrift i direkte konkurranse med private aktører	Som tilsvarende private bedrifter	2 pst. + risikotillegg som tilsvarende private bedrifter

Normalrenten på 4 pst. skal i utgangspunktet benyttes på offentlige tiltak med moderat systematisk risiko. For tiltak der det er rimelig å anta betydelig systematisk risiko, kan det være riktig å benytte en høyere kalkulasjonsrente enn 4 pst. I disse tilfellene kan en kalkulasjonsrente på 6 pst. være et hensiktsmessig alternativ. Unntakstilfellene er nærmere omtalt under 5.3.3 i veileder i samfunnsøkonomiske analyser (Finansdepartementet, 2005).

For større prosjekter eller for grupper av prosjekter med tilnærmet samme risiko, bør risikojusterte avkastningskrav beregnes særskilt. Det generelle risikotillegget gjøres ikke gjeldende for de prosjekter som faller inn under statens regler for ekstern kvalitetsikking. Systematisk risiko håndteres i hvert enkelt tilfelle gjennom særskilte analyser.

3. Kalkulasjonspriser

Markedsprisene i privat sektor skal så langt som mulig benyttes som kalkulasjonspriser.

I de tilfeller der det offentlige produserer private goder i direkte konkurranse med privat virksomhet, benyttes samme priser som for tilsvarende privat virksomhet, både for innsatsfaktorer og for det som produseres.

I de tilfeller der det offentlige i liten grad konkurrerer med privat virksomhet, benyttes følgende kalkulasjonspriser for innsatsfaktorene:

Arbeidskraft: Lønn inklusiv skatt og arbeidsgiveravgift mv.

Vareinnsats: Pris eksklusiv toll og avgifter, men inklusiv avgifter som er begrunnet med korreksjon for eksterne virkninger.

4. Beregning av skattekostnad

Økonomiske utredninger av statlige tiltak skal inkludere kostnadene ved skattefinansiering. Skattekostnaden settes til 20 øre pr. krone. Grunnlaget for beregning av skattekostnaden vil være tiltakets nettovirkning for offentlige budsjetter, dvs. det offentlige finansieringsbehovet.

5. Ikrafttredelse

Dette rundskrivet trer i kraft fra 23.09.2005.

Etter fullmakt

Morten Baltzersen
ekspedisjonssjef

Knut Klepsvik
avdelingsdirektør

Erstattet av R-109/30. april 2014